

BIBLIOTECA TEATRALĂ

EDATĂ DE

SOCIETATEA PENTRU CREAREA UNUI FOND DE TEATRU ROMÂN.

1

SÓRE CU PLÓIE

COMEDIE ÎNTR'UN ACT

DE

IOSIF VULCAN.

PROPRIETATEA
LIBRĂRIEI N. I. CIURCU, BRAȘOV.

1898.

DIN ÎNVOIÉLA

făcută între firma din Braşov Nicolae I. Ciurcu, librariu, pe de o parte — şi D-l Virgil Oniţiu, ca reprezentant al comitetului societăţii pentru crearea unui fond de teatru român în Braşov, pe de altă parte, în chestiunea editării unei biblioteci de piese teatrale.

«Societatea pentru crearea unui fond de teatru român» se angajează de-a îngriji de partea intelectuală a întreprinderii, adecă :

a) de-a escrie concurs după manuscrite de piese originale, prelucrări, localisări şi traduceri; *b)* de-a îngriji de revidarea, recensiunea şi eventual corectura pieselor prin bărbaţi competenţi.

Librăria Nicolae I. Ciurcu se deobligă a plăti un honorar de fl. 10 (dece) după cóla de tipar (à 16 pag., garmond), care-î compete în jumătate autorului (traducător, prelucrător, localisător) şi în jumătate aceluî bărbat designat de comitet, care a făcut revisuirea, recensiunea şi resp. corectura piesei primite de comitet.

BIBLIOTECA TEATRALĂ
EDATĂ DE
SOCIETATEA PENTRU CREAREA UNUI FOND DE TEATRU ROMÂN.

Nr. 1.

SÓRE CU PLÓIE

COMEDIE ÎNTR'UN ACT

DE

IOSIF VULCAN.

PROPRIETATEA
LIBRĂRIEI N. I. CIURCU, BRAȘOV.

1898.

Tiparul Tipografiei Ciurcu & Comp., Braşov.

PROLOG.

Teatrul înfățișează o livadă între munți cu păduri.

SCENA I.

Poetul coborînd la vale.

Umblat-am văi și deluri, vădut-am cu mândrie
Că némul nostru are o mare bogăție
De frumuseți ascunse, ce alții n'aũ.

Pecat,

Că noi nu prea cunóscem, ce-avem mai minunat!

Ne-am dus în lumi străine ș'am învățat în ele
Limbă, datini și cultură, cu cheltueli, muncă grele;
Ne-am închinat cu fală la tot ce-a fost străin
Ș'am dat uitării némul și sângele român.
Nici n'am visat, că ceea ce 'n lume ne 'ncântase
Avem și noi, mai neaoș și mai frumos, acasă,
Ascuns în némul nostru.

Și până când am stat

Prin lumile străine și lor ne-am închinat,
Aici în casa noastră, comóra părăsită
A trebuit să 'ndure o crâncenă ispită;

A fost un pom cu fructe, ce stă 'n drum nepăzit,
Câți trecători mai lacomi, cu toți l'au ciungărit,
Toți ș-au cules din pome ce-au fost mai minunate,
Ba rupt-au chiar și ramuri de fructe încărcate ;
Dar ori cât ni-l dubiră, de loc nu s'a uscat,
Căci este-un pom ce vécuri stă sus neclătinat :
Cât îl zdrobesci mai tare, dă ramuri mai vênjose,
Cât îl despoi mai crâncen, ai pome mai frumoșe.
Din vechile-î podóbe, multimi s'au stîns și dus,
Dar astăđi și mai mândru ridică fruntea 'n sus.

(Privind în jur, vine înainte).

Trecut-a nóptea lungă și sórele rêsare ;
E vremea să ne punem la lucru mic și mare.
Sus stégul luminării prin văi și prin Carpați,
Să ne-adunăm sub dênsul, Români, ca nisce frați!
Să scótem la ivélă comóra nesecată,
Să-î facem scut de-apururi, ca 'n veci și nici odată
Să n'o despóie nimeni, să crească pentru noi,
Să 'nsufle mângăere în timpuri de nevoi,
În ăi de bucurie ne facă sêrbătóre
Și ori și când ne fie o fală 'nălțătóre !

SCENA II.

Poetul și un țeran moșneg.

Poetul.

Ei, ce mai faci, moșnege?

Moșnegul.

Da merg s'aduc și eu
Din uscături ce-s harnic.

Poetul.

Esti dêrz.

Moşnégul.

Năravul meû.

Cam dêrz, dar n'am ce face ; năravul cel din fire,
Cum spune vorba aia, nu are lecuire.
Aşa mî-a fost ursita, să-mî fie 'n veci urît
Orî ce-î stricat şi mârşav şi tot ce-î schimosît.
Şi de-mî arunc privirea la noi şi 'n alte sate,
Vêd cum se surpă tôte ce-aû fost din moşi păstrate;
Bêtrâne obiceiuri frumóse, românesci,
Sê pierd, sê stîng încetul şi 'n urmă te trezesci
Cu altele, străine, în loc de flori, scăete,
Carî ni sê şed în tocmai ca nuca la părete.
Țeranca, fala nóstră, îşi uită de rêsboiû
Şi-şi cumpără prin tîrguri găteală cu forfoiû;
Chiar graiul nostru neaoş sê pare că sê schimbă
Şi vorbele străine îţi frîng sâraca limbă ;
Cântarea trăgănată şi doina cea cu dor
Încep să sê prefacă vêrtej îmbêtător ;
Ne mestecăm prea tare, ca grâul în neghină,
Abia ne mai cunóscem de pătura străină.
Îtórşă-î róta vremii şi noi suntem din jos
Şi nu vêd mântuință.

Poetul.

Ba e, moşneag duios.

Să facem un teatru, o casă minunată
Şi s'adunăm într'ênsa tot ce-am avut odată

Și tot ce-î ađi al nostru: graiü, datini, port și cânt
Și tot ce are némul maí prețios, maí sfânt;
Să le păstrăm pe tóte, ca 'n veci să nu ne piară,
Să ne 'ncăldim la ele, să ne ridice érá!

Mošnégul.

Să-ți fie gura de-aur, că bine maí vorbesci!
M'ai mângăiat cü totul, m'ai dat puteri ceresci;
Sunt tinér, sprinten érá, ca și odiniórá,
Mě duc, alerg, sbor iute, ca pasérea ușórá,
Să vėd pe toți Românií, la toți să le vestesc,
Ca într'un gând să facem teatru românesc. (Ese).

SCENA III.

Poetul singur.

Toți într'un gând! O, par' că din ceruri ni-sė spune.
Toți într'un gând, Românií, am face o minune.

SCENA IV.

Poetul și o societate de domni și dame.

Un domn.

Pe pajiștea acésta e bun loc de maial.

(Zărind poetul).

Ce maí visezí, poete?

Poetul.

Un vis național.

Visez că-mí vėd tot némul făcėndu-și un teatru.

Al doilea domn.

Nu mai visa, poete; deschide-ți ochii 'n patru,
Veți marea nepăsare dormind în jurul tău.

Al treilea domn.

Te sprijinim, nu-î vorba; dar lucrul este greu,
Suntem săraci.

O dómna.

Nu este atât de greu, cum pare.
Venim și noi, Românce, dând sprijin la 'nălțare;
Căci unde se lucrază de némul românesc,
Femeile române de-acolo nu lipsesc.

Poetul.

Podóba națiunii, Românce 'ncântătoare,
Pe cari ne-a dat din ceruri să fiți al nostru sóre;
Voi ne-ați scutit căminul în timp de vijelii
Și voi ne faceți viața un raiu de veselii;
Puterea vóstră-î mare, e chiar nemărginită,
De vreți și voi, sunt sigur de 'nvingerea dorită
Și Thalia Română se va 'nălța 'n curênd,
Mă 'nchin smerit acestui măreț și falnic gând!

SCENA V.

Aceiași și Moșnégul.

Moșnégul.

Cutrierat-am munții, prin tulnic dat-am veste.
Și vin de pretutindenî, bărbați, flăcăi, neveste.

SCENA VI.

Aceiași și un Chor din Bănat.

Chorul intră cântând.

Iată ȃiua mult dorită,
Iată ȃiua fericită,
Haidem să ne bucurăm!
Și cu toȃii dimpreună,
Vesel și cu voie bună,
Un teatru să 'nălȃm!

Un teatru ce să pȃrte
Stȃgul lui în orȃ-ce parte
La Romȃniȃ doritorȃ;
Pretutindenȃ să ne fie
Un izvor de bucurie,
Să ne facă sȃrbȃtorȃ!

SCENA VII.

Aceiași și o cȃtă de Cȃlușeri din Ardȃl.

Vȃtavul salutȃnd cu bȃta.

Trȃiascȃ teatrul romȃnesc!

(Jucȃnd singur).

Unu, doi! Treȃ copile mȃi! Rupe-o!

(Jucȃnd toȃȃ).

Nu te da, mȃi! Rupe-o copile!

(Dupȃ ce s'a jucat Cȃlușerul, — cȃlușeriȃ, coriștii, coristele și celelalte țȃrance, dimpreună cu domniȃ și cu damele fac un cerc și jȃcȃ hora).

Poetul.

Uniți așa cu toții, frumosul nostru vis
Par' că-l vedem aieva: Teatrul e deschis!

(Cătră public).

Stimate, scumpe public, rugămu-te primesce
Cu drag silința noastră făcută'n românesce;
Ne trece cu vederea greșelile ce-am spus!.....
E greu tot începutul... Ș'acum cortina sus!

Iosif Vulcan.

SÓRE CU PLÓIE.

Comedie într'un act.

De

IOSIF VULCAN.

PERSÓNELE.

Olga Clitan, văduvă tinăă,

Lina, de 15 ană

Tița, de 14 ană

Mimi, de 12 ană

} ficele eă.

Maria Brădescu.

Profira, fiica eă, de 16 ană.

Pantelimon, flăcău tomnatic.

Dumbrăvescu, proprietar.

Dușan, negustor.

Ionel, student de liceu.

Contele Klapatinsky.

Un chelner.

O servitoare.

Să petrece la băile dela Mehadia. Timpul present.

*

Scena înfățișeză grădina unui restaurant. În planul prim trei mese cu societăți. La drépta să vede restaurantul cu o terasă, dinainte cu niște columne înalte; în fund oteluri mari și dinapoia lor munți.

SCENA I.

Dumbrăvescu și **Pantelimon** la masa din stânga ;
D-na Clitan și **Dușan** la cea din dreapta ; **D-na Brădescu**,
Profira și **Cont. Klapatinsky** la masa din mijloc, — mănâncă și beū. **Un chelner.**

Pantelimon. (Ridicând paharul). În sănătatea ta, frate Dumbrăvescule ! (Ciocnesc și beū). Îmi pare bine, că te ved ! A trecut par' că un secol de când nu ne-am mai întêlnit.

Dumbrăvescu. O fi vr'o țece anî. De atunci am trecut prin multe și n'am simțit dorul să mai viū delă Bucurescî pe-aicea. M'am însurat; noūă anî am trăit fericit și 'n al țecelea am divorțat.

Pantelimon. Care va să ȃică, acuma ești vêduv și vreaî să te 'nsorî din noū? Ș'ai venit aici, în acêstă expoziție de dame frumóse, să-ți cauți una după plac ! Prea bine. Ți-ai nimerit locul. O să iaî pe alese. Dar ține-te bine, căci îndată-ce se va sci că vrei să te însorî, ai să veđi ce priviri galeșe ț'or arunca tóte mamele cu fete de măritat. Ține-te bine !

Dumbrăvescu. Ferit-a sfântul să mă mai însor. Am venit să fac cură.

Pantelimon. Mie mî-o spuî! Pe mine, vulpe bētrānă, vrēi tu să mē înșelî!?

Dumbrăvescu. Cine s'a ars odată sē feresce de foc. Femeile de astădî sūnt pretențioase. Lux și risipă. Tot parale și iar parale! Și dacă ai dat tot și nu mai ai nimic, te pomenesci cu divorțul. Eū nu le pot satisface caprițiile. Muncesc din greū și duc o viață tare cumpetată. (Chelnērului, care tocmai trece pe acolo). Dă-ne șampanie!

Chelnērul. Numaî decăt, domnule. (Ese).

Pantelimon. Parale? Nu trebuie să ai. Paralele aū să te 'mpresore din tōte părțile și n'ai decăt să-ți întinđi mîna, ca să-ți alegi partida cea mai bogată. Las pe mine! Sūnt meșter în d'al de astea. Câte însurătorî am plăsmuit eū aicea! Vrēi nu vrēi, n'ai să scapi. (Conversază încet mai departe).

D-na Clitan. (Luî Dușan). Ești prea indulgent, domnule.

Dușan. Indulgent? Dar n'ai auđit aplausele nesfērșite ale salei?

D-na Clitan. Mē simt fericită, dacă am putut și eū contribui cu ceva, ca să ne mai trecă de urît.... Nu scii cine-î domnul acela cu unchiul Pantelimon? (Vorbesc încet mai departe).

D-na Brădescu. (Luî Klapatinsky). Te-a mulțumit concertul de erî?

Cont. Klapatinsky. Nu prea.

D-na Brădescu. Totul ar fi fost bine, numai dacă n'ar fi cântat la piano și d-na aceea. (Arată cu ochii spre d-na Clitan). Nicî talent, nicî tehnică. Înc'ăi de-ar fi tînără și frumoasă.... Dar așa.... un scandal.... Să vede că unchiul său a aranjat concertul.

Cont. Klapatinsky. A fost o lipsă de tact din partea comitetului aranjator, că nu s'a adresat domnișórei Profira.

Profira. Eū nu cânt la concerte.

D-na Brădescu. Fiica mea n'a venit să-și facă reclame prin talentul său musical.... Nu cunoscî pe domnul acela, care șade la o masă cu Pantelimon? (Vorbesc încet mai departe).

Dușan. (D-nei Clitan). Ești prea nemulțămită cu traiul dela Mehadia.

D-na Clitan. (Cu atențiunea din când în când ficsată spre Dumbrăvescu). Pot să fiū óre? Vėduvă, încă destul de tînără, dar obosită peste măsură de îngrijirea moșiei mele, am venit aici să mai petrec și ce-am găsit? O plictisélă, care mă enervéză.

Dumbrăvescu. (Luî Pantelimon). Așa dară tu cunoscî bine tótă societatea.

Pantelimon. Dacă o cunosc? Am făcut douėdecî de sesóne la băile acestea. Eū dirigez aicea totul. Eū aranjez tóte plimbările: la Cataracte, la Peșterea-hoților orî sus pe Domoclet. Eū staū în fruntea vėnătórelor, la care — ce-î dreptul — nu

să prea împuşcă nimica, dar să bea mult. Sunt sufletul societăţii, căci numai eu am dibăcia de-a pune toate bine la cale. (Vorbesc încet mai departe).

D-na Brădescu. (Contelui Klapatinsky). Fiica mea ş'a făcut educaţia la călugăriţe. Numai ele pot să dea o creştere bună. (Chelnărul scöte dopul şampaniei comandate de Dumbrăvescu). Domnul acela (arată cu ochii spre Dumbrăvescu) trebuie să fie prea bogat.

Duşan. (Dómnei Clitan). Nu cumva eşti prea pretenţioasă!

D-na Clitan. Nicî-de-cum! Mijlócele mî-ar permite să duc o vieţă mai costisitoare, la Viena seú aiurea; cu toate acestea staú acasă în Bănat, la sat, şi sunt foarte mulţumită; pentru că toţi cei din jurul meu sunt nişte ómenî sinceri, nicî unul nu vré să apară ceea ce nu este şi nicî unul nu spune ceea ce nu simte. Aicea? Veđi o sumedenie de hipocriţi. Nişte găgăuţi, cari au venit să jóce un rol, pe care acasă nu-l pot juca. Un adevărat bal mascat. Nimenî nu se presintă cu mutra lui adevărată. Toţi vin mascaţi. Fie-care vré să păcăléscă pe celălalt. Nu te poţi încrede în nimenî.

Dumbrăvescu. (Luî Pantelimon). Cine-s damele acelea? (Arată cu ochiul spre masa din mijloc).

Pantelimon. Cea mai în vîrstă, Madame Brădescu, e nevasta unui bancher dela Bucureşti. Aşa s'a înscris în registru; în realitate însă e soţia unui zaraf. Aicea mulţi se înscriú mai mari decăt

ceea ce sunt. Tu te poți scrie mare proprietar, dacă vrei.

Dumbrăvescu. Ba.

Pantelimon. Vrei nu vrei, trebuie să faci așa, ca să ai trecere mai mare.

Dumbrăvescu. Cea mai tânără de sigur e fiica ei.

Pantelimon. Da. A adus-o să-î găsească o partidă bună.

Dumbrăvescu. Și bărbatul, care stă cu ele la masă?

Pantelimon. Conte Vladimir Klapatinsky. Un om, care vecinic așteptă parale, dar nici-odată nu-î sosesc și trăesce din împrumuturi. Nici tu n'ai să scapi de el.

Dumbrăvescu. Nostimă copilă.

Pantelimon. Vrei să te presint? Haide! (Ia de braț pe Dumbrăvescu și-l conduce la masa din mijloc, unde îl presintă).

Dușan. (D-nei Clitan). Judecî prea aspru, dómnă. Dacă ai vrea, și 'n gălăgia acestei mascarade ai găsi un suflet sincer.

D-na Clitan. (A parte). Acum am să-l prind. (Tare). Cu neputință.

Dușan. Uiți, că sunt și eu aici!

D-na Clitan. Cum să uit? Momentele plăcute le datoresc d-tale.

Dușan. Îți mulțumesc. Vorbele aceste mă fac fericit.

D-na Clitan. (A parte). L'am prins. (Tare). Earăș un compliment! Ești prea risipitor.

(D-na Brădescu și societatea dela masa aceea se scólă să pornescă).

Dumbrăvescu. (D-nei Brădescu). Îmi dați voie să vă 'nsoțesc?

D-na Brădescu. Cu plăcere. (Toți dela masa aceea es).

SCENA II.

D-na Clitan și Dușan.

Dușan. (D-nei Clitan). Ce n'aș risipi eu pentru D-ta?

D-na Clitan. Bagă de sémă! Scii că aceea ce spuseși, sémână a declarație?

Dușan. Eî bine, fie. Așa voesc. De mult am așteptat momentul acesta. În sfârșit a sosit! Acum dară, dómná, dá-mi voia să-ți spun.

SCENA III.

Aceiași și Pantelimon.

Pantelimon. (Venind grăbit). D-le Dușan; factorul dela telegraf te caută cu o depeșă.

D-na Clitan. (La parte). Dracul te-a adus tocmai acum!

Dușan. Mă duc să ved ce-î. La revedere, dómná, Domnule! (Ese). (Chelnării duc mesele).

SCENA IV.

D-na Clitan și Pantelimon.

D-na Clitan. Ce te privește pe D-ta depeșa aceea, de te-ai grăbit așa ca să-î spuî?

Pantelimon. Depeșa este numai scornitura mea, de care am usat, ca să-l depărtez cât mai curînd de lângă tine.

D-na Clitan. Pentru-ce? Sunt o văduvă săracă....

Pantelimon. Și ai vrea să te măriți? Ei bine, omul acesta este un aventurier *di primo cartello*. În tot anul vine p'aicea cu svonul, că vrea să se 'nsore, face declarații și pân'acuma nu s'a cununat cu nici una. M'am temut să nu te păcălescă și pe tine; iată pentru ce i-am tăiat drumul, sunt meșter în d'al-de aste.

D-na Clitan. Mă tem să nu fii un meșter-
strică, cum ai mai pățit-o; — și în loc să dregi lucrul, să-mi faci vr'o pacoste.

Pantelimon. Meșter-
strică eû? Cel care con-
duc aicea tôte! Ai să veđi ce pot. Ducă-se naibii
Sêrbul acesta sărac.

D-na Clitan. Sărac!

Pantelimon. Plin de datorii.

D-na Clitan. Țeu!

Pantelimon. Eu să nu sciû?! . . Dar îți aduc
altul, bărbat colea și bogat.

D-na Clitan. Bogat?

Pantelimon. I-am vădut portfoiul. Burduf de hârtii. Tótă vieța ai să mă binecuvintezi. Scii cine-î? Acela cu care am stat la masă.

D-na Clitan. Acela? Îmi părea chel.

Pantelimon. Un milionar.

D-na Clitan. (Să preumblă agitată). Un milionar?... Haide, de; presintă-mi'l! Acum, te rog, însoțesce-mă pân'acasă!

Pantelimon. Haid! (Es amândoi).

SCENA V.

Ionel (Singur).

În sfârșit am sosit! Of! ce lungă mî-a fost calea de la București și pân'aci! Îmi vinia par'că să înping acceleratul leneș. . . . Of! nu-î nimic în lume să sbóre așa de iute ca dorul. Am primit scrisórea Firuței la liceu. Numai decît mî-am vîndut cărțile ș'am pornit încócî. Cum să nu fiu grăbit? Mî-a scris că-î în primejdie ș-are nevoie de-un bărbat, care s'o apere. Mamă-sa vrea s'o mărite cu de-a sila. Téma mea era și mai mare, căcî Firuța e frumósă și cine-o vede odată, nu mai póte de dorul ei.

Sunt patru anî, de când am vădut-o pentru prima-órá. Purta încá rochie scurtă și eu termina-sem a patra clasă de liceu. Ne-am jucat de-a baba

órbă la mătuşa. Din minutul acela mî-a rămas dragă şi mintea nu mî-a mai fost decît la ea. La început gîndiam, că-î numai o dragoste copilărească; dar iată-mă astăzi, absolvent de liceu, (cu un aer de gravitate) bărbat în tótă firea şi simt ş'acuma, că fără ea nu pot să trăesc. . . . Chelnër! . . .

SCENA VI.

Ionel şi cont. Klapatinsky.

Ionel. (Fără să se uite la el). Domnule. . . .

Cont. Klapatinsky. Sunt contele Vladimir Klapatinsky.

Ionel. Pardon! Am gîndit, că-î chelnërul. Sunt Ionel. . . .

Klapatinsky. Ionel! Vino în braţele mele, scumpul meu prietin! (Îl îmbrăţişeză).

Ionel. (Eşind din braţele lui). Mă simt fórte onorat; însă, nu sciū de unde mă cunoscî şi-mî đicî prietin, căcî nu-mî aduc aminte să te fi vėđut undeva.

Klapatinsky. Adevėrat, că încă nu űi-am putut strînge mîna; cu tóte aceste te cunosc de mult.

Ionel. De unde?

Klapatinsky. Mi te-a amintit ea, ca pe un bun prietin; — cine e prietenul ei, este şi al meu.

Ionel. Dar cine este ea?

Klapatinsky. Idealul întrupat al visurilor mele; fata cea mai frumósă din lume.

Ionel. Numele ei?

Klapatinsky. D-șóra Profira Brădescu.

Ionel. Profira! (A parte). De ce m'am temut, n'am scăpat. (Tare). Care va să ȃică o iubesci?

Klapatinsky. Uf! maică! Aș sorbi-o cu lingura.

Ionel. Nu mai spune. Și fata?

Klapatinsky. Încă nu m'i-a spus; dar nu mă 'ndoiesc, că n'are să mă refuze. De-séră am să-ı fac o serenadă. Am angajat și musicanții. Îți mărturisesc însă, că sunt în perplexitate; nu m'au sosit paralele: rogu-te împrumută-mă cu 50 de fl. până mâne.

Ionel. (A parte). Vrea să facă serenadă Firuței și cere parale dela mine! (Tare). D-le conte Vladimir Klapatinsky, dacă n'ai parale, nu face serenadă!

Klapatinsky. Am, însă. . . . nu m'au sosit.

Ionel. Chiar să ai, te opresc a face acésta.

Klapatinsky. Deu, deü! cu ce drept?

Ionel. Cu dreptul, că iubesc pe D-șóra aceea.

Klapatinsky. A! puiul mamiı, da iute ai apucat pe drumul dragosteı.

Ionel. Inșă brațul meu e destul de tare să pótă pedepsi ori-ce impertinență. Adio, D-le conte Vladimir Klapatinsky, care vreaı să faci serenadă și n'ai nici un gologan. (Ese).

SCENA VII.

Klapatinsky și Un Chelnër.

Klapatinsky. (Singur). Lasă c'am să te pun eu la reson. . . Chelnër! Țal!

Un Chelnër. Ce poftiți?

Klapatinsky. Nu mî-aũ sosit încă paralele. Rogu-te mai împrumută-mă cu 10 fl.

Chelnërul. Domnule conte, de două săptămâni mănânci pe așteptate, ba ți-am mai dat și niște bani; scusă, că nu pot să-ți dau nimic. (Ese).

Klapatinsky. (Singur). Ticălosul! . . . Ei, acum ia parale, dacă ai de unde!

SCENA VIII.

Klapatinsky și Pantelimon.

Klapatinsky. Tocmai la D-ta mă gândiam.

Pantelimon. Póte nu ți-au sosit paralele? Regret, D-le conte, însă de astă-dată nu sunt în poziția de-a te ajuta!

Klapatinsky. A! la ce te gîndesci! într'o afacere de onóre îți cei serviciul. Am un duel cu Ionel pentru D-șóra Brădescu.

Pantelimon. Un duel pentru D-șóra Brădescu! (A parte). Picantă noutate de povestit în societate (Tare). Las'că dreg eu tréba.

Klapatinsky. (Grav). Îmî pun onórea în mânila D-tale. (Ese).

SCENA IX.

Pantelimon (singur).

Uf! nu mai pot de oboselă. Atâta alergătură, atâta lucru! Nimica nu se poate fără mine. Eu trebuie să dreg toate. . . . Intriga mea cea mai nouă este să împărechiez pe Dumbrăvescu cu Olga. Am mijlocit atâte căsătorii; cum să nu pot și asta?! L'am presintat nepoței, ș'acuma, știu bine, că n'are să scape. Olga se pricepe de minune la d'al-de aste.

SCENA X.

Pantelimon și Dușan.

Dușan. (Mânios). Am umblat ca un nebun! Am fost la biroul telegrafic ș'acolo mi s'a spus, că nu mi-a sosit nici o depeșă.

Pantelimon. Să poate? Mie mi-a spus Dumbrăvescu; de sigur a vrut numai să te depărteze de lângă D-na Clitan, de care e 'ndrăgostit grozav.

Dușan. Adevărat?

Pantelimon. Uită colo'n parc. Ș'acuma se plimbă împreună.

Dușan. (Privind într'acolo). Da, da. Și ea, pe care o credeam, că nu-î străină afecțiunilor mele, cu câtă plăcere îi ascultă vorbele.

Pantelimon. (Privind într'acolo, a parte). Nepoța îl ține bine. N'am dis, că n'are să scape?! (Tare). N'ai ce te mira. Îi este logodnic.

SCENA XI.

Aceiași, D-na Clitan și Dumbrăvescu.

Dușan. (D-nei Clitan și lui Dumbrăvescu). Dați-mi voia să fiu cel dintâiu, care vine să vă felicite.

D-na Clitan. (Mirată). De ce?

Dumbrăvescu. Sunt curios să știu și eu.

Dușan. Nu vă mai prefaceți, rogu-vă. Tóte se pot ascunde în lume, numai dragostea nu.

Pantelimon. (A parte). Da bine începe. Par'că l'am învățat eu.

D-na Clitan. Nu te înțeleg.

Dumbrăvescu. Ce vrei să ții, Domnule?

Pantelimon. (A parte). Acu să te vîd ce ști, Dușane.

Dușan. Ceea ce denunță tóte faptele, tóte vorbele și tótă atitudinea d-vóstră; ceea ce eu am știut din capul locului.

Dumbrăvescu. În sfârșit vreau să știu la ce faci alusiune.

Pantelimon. Spune hotărît ce-ai în gușă.

Dușan. Am creșut, că e de prisos. Dacă însă vreți, v'o spun lămurit: la logodna D-vóstră.

Pantelimon. (A parte). A cășut bomba.

Dumbrăvescu. Domnule, nu știu, glumesci, ori îți bați joc! În tot casul însă, ai să-mi dai séma de vorbele-ți nesocotite.

Dușan. Am respecte mult mai înalte pentru iubirea de sinceritate a Dómnnei, decât să-mi permit a spune ceea ce nu simțesc.

D-na Clitan. Asta-î o insultă!

Dușan. Insultă — pentru-că vin să vă felicitez de logodnă? Orî póte că m'am prea grăbit, căci dór lucrul n'a ajuns încă în stadiul d'a fi pus în circulațiune publică?

Dumbrăvescu. Destul, domnule! Te opresc să mai ȃci un cuvânt! Datoria de om cinstit îți va spune ce ai de făcut. Unde te vor găsi martorii mei?

Pantelimon. (A parte). Nu te lăsa, Dușane!

Dușan. La otel Rudolf. . . . Regret, Dómnă că sinceritatea mea ȃi-a produs aceste momente neplăcute. (Salută și ese).

Dumbrăvescu. Îmi dai voie, Dómnă, să mă pot retrage și eũ? Scusă, că involuntar am dat cauză la acésta situație penibilă. (Salută și ese).

SCENA XII.

D-na Clitan și Pantelimon.

D-na Clitan. (Speriată). Un duel!

Pantelimon. În tocmăi cum mă-am închipuit.

D-na Clitan. D-ta ai arangiat dór și scena acésta?

Pantelimon. Da. Eu sunt autorul. Eu am spus lui Dușan, că ești logodnica lui Dumbrăvescu, pentru ca astfel să-l depărtez cu desăvârșire de lângă tine, iar lui Dumbrăvescu să-î arunc o cursă, din care să nu pótă scăpa.

D-na Clitan. Ce ai făcut? Un duel! Mórte de om!

Pantelimon. (Ridënd). Aș! Astfel de dueluri nu sunt primejdióse. Ele se fac numai ca lumea să ne admire sentimentele cavaleresci. Fiecare împușcă în aer și toți se 'ntorc acasă teferi și prieteni buni.

D-na Clitan. Eu mă tem. Ce-ai făcut! Ce-ai făcut! Ađi puteam s'aleg din doi, mâne póte nu voiú avé nici unul. . . Du-te, fugi, drege ce-ai stricat!

Pantelimon. Mě duc. (Eșind, a parte). Să povestesc în societate duelul cel mai nou! (Ese).

SCENA XIII.

D-na Clitan singurá.

Un duel din cauza mea! Mâne tótă lumea d'aici are să vorbescá de mine! (Ese).

SCENA XIV.

Ionel, apoi Profira și o servitóre.

Ionel. (Singur, intrând repede). Am cutrierat tóte otelurile și nicáiri nu găsesc familia Brădescu. Póte o fi în partea asta. (Plécá).

Profira. (Venind repede). Ionel !

Ionel. Firo ! (Alérgă la ea, și-î sărută mâna cu afecțiune).

Profira. Te-am văđut din feréstră și fiind că mama dórme, m'am grăbit să'ți vorbesc. Când ai sosit?

Ionel. De o jumătate de cias. De-atunci te tot caut, căci nu m'ai scris la care otel sunteți.

Profira. Bine c'ai venit.

Ionel. Cum să nu fi venit, sciindu-te în primejdie ! Îndată-ce primii scrisórea ta, părăsii șcóla, profesorii, familia și iată-mă aicea, (cu un aer de gravitate) să te apăr. S'a întemplat ceva?

Profira. Încă nu. Dar mi-î témă grozav. Mama îmi tot dă povețe de măritiș.

Ionel. Ș-a permis cine-va să se apropie de tine ? Vaí de capul lui ! Am să'l strivesc ! Da da. Am și întelnit pe unul. Nu cred să mai dea față cu mine.

Profira. Ce-ai făcut ?

Ionel. L'am pus la reson. . . .

Profira. Ai cutezat ?

Ionel. (Serios). Domnișórá, uiți că nu mai sunt copil, și nu mă tem de nimeni. Și tocmai de el să am frică ? !

Profira. Da, da.

Ionel. Pentru ce ?

Profira. Pentru că ți-î unchiú.

Ionel. Auđi acolo poznă? Ți-a spus, că mi-ı unchiu?

Profira. Nu mi-a spus. Sciu și eu asta.

Ionel. Panglicarul acela, care mi-a ȃis, că te adórá și că de-séră vrea să-ți facă serenadă, însé nu ı-au sosit paralele,—unchiul meı? Mi s'a presintat ca conte.

Profira. Conte! . . . Hahaha! . . . Vorbesci de contele Vladimir Klapatinsky?

Ionel. Da, da.

Profira. Fii pe pace! Acela nu-ı periculos. Nicı mama nu-l vrea, căci, afară de un titlu inđoelnic, nu are o lățcae frântă. Nu el, ci unchiu tēu Dumbrăvescu, care a început să-mı facă curte și pe care mama mi-l recomandă grozav.

Ionel. Unchiul meu! E bine, fie măcar și el! Nu mă tem. Am să-ı spun verde tot, am să-l provoc să se retragă; și dacă n'ar vré de bună voie, armele vor decide sórtea nóstră.

Profira. A! ce vorbesci! mi-ı témă.

Ionel. N'avea frică! Brațul meu e vênjos și dragostea ta ımi va da putere. Mě iubesci, nu-ı așa?

Profira. ıntrebarea asta mă supără.

Ionel. Nu te supéra. Sciu că tu mă iubesci; dacă te mai ıntreb, este numai pentru că-mı place să mi-o spuı de cât de multe-orı. Căci te iubesc din tot sufletul și ași vré să vorbim vecinic de dragostea nóstră.

Profira. Te iubesc, te iubesc !

Ionel. Dacă mă iubesci, jură că, neputând să fi a mea, vom muri împreună !

Profira. Jur !

Ionel. Ne vom urca în vârful Domocletului și vom sări de acolo jos.

Profira. Mörte grozavă ! Cădând ne-am isbi de stînci și ne-am sfărîma cumplit. Dacă va fi să murim, să ne alegem o mörte mai ușöră !

Ionel. Bine, să bem dar otravă !

Profira. Ce vrói ? Asta e mörte și mai cumplită. Otrava nu omöră de îndată, ci te sfășie încetul cu încetul, te rupe făcându-te să simți suferințe ca'n iad, murind și reînviind în fie-care clipă, ca să mori éráș și mai grozav. Acésta tortură, care te scóte din minți, acésta agonie nesfêrșită diforméză fața, schimosesce tóte trăsăturile și-ți face un chip ciudos, de care se sperie ómenii. . . . Așa am cetit asta într'un roman.

Ionel. Bine. Așa dar să ne alegem mörtea prin glonț. Într'o poiană verde, sub un arbore umbros, ne vom ținea îmbrățișați și sărutându-ne cu foc voi descărca revolverul întâi în tine, apoi în mine și vom muri fericiți !

Profira. (Cu bucurie). Ș-a doua di ni-sé vor publica portretele prin tóte diarele ilustrate. Băeții cu gazete vor striga pe strade și în restaurante: „Cinci bani !

Ediția a treia. Sinuciderea studentului Ionel și-a amantei sale Profira. Cinci bani!“ (Pauză. Serios). Cinci bani! . . . Unii dintre cetitori ne vor plânge și vor dice: „Sărmanii nenorociți!“ Iar cei mai mulți au să rîdă, dicînd: „Ce prostie! Să se sinucidă cineva pentru dragoste!“ . . . Și ca și când nu s'ar fi întemplat nimic interesant, cetitorii din restaurante au să comande cu nepăsare: „O fleică de vacă!“ Vor fi și de aceia, cari vor sci să povestescă din viața noastră fel de fel de amănunte picante și ne vor tăvăli memoria în noroiu, pentru cinci bani ce au plătit! . . . (Cu bucurie). Ionel, scumpe Ionel! Eū gîndesc c'ar fi mai bine să nu ne omorîm, ci să trăim stăruind să putem fi fericiți! Să nu lăsăm ca orî ce gură-cască să-și rîdă de noi pentru cinci bani!

Ionel. Bine. Haid să trăim dară! Am să lupt. Am să-ți arăt că sunt bărbat.

O servitoare. (Întrînd). D-șoră, poftesce acasă, că D-na s'a sculat și te caută.

Profira. (Luî Ionel). La revedere! (Ese iute cu servitoarea).

Ionel. Te petrec. (Ese după ele).

SCENA XV.

D-na Clitan singură.

N'am pace și odîchnă. Duelul acesta mă neliniștesce grozav. Nu pot sta acasă. De-giaba îmi spune unchiul, că n'are să se întemple nici o nenorocire, eū mă tem. (Pausă). Adicăte, de ce? Tem pe óre-care? Pe care? Da sciū eū?

SCENA XVI.

D-na Clitan, D-na Brădescu și cont. Klapatinsky.

Klapatinsky. (Întrând, conversază cu D-na Brădescu, fără să observe pe D-na Clitan). Parol, Dómnă, nu mint. Am auđit tocmai acuma. Duelul are să se 'ntêple mâne diminéța. (Zărind pe d-na Clitan. Acesteia). Aĭ auđit de sigur și D-ta de duelul dintre Dumbrăvescu și Dușan. Toți vorbesc de acesta; dar nimeni nu scie adevărata causă.

D-na Brădescu. O fi vr'o femeie... Sunt destule, cari cu purtarea lor nesocotită zăpăcesc mințile bărbaților.

D-na Clitan. Am auđit și eă chiar acuma de un duel. E vorba de o domnișórá.

Klapatinsky. Acela va fi duelul meu.

D-na Brădescu. Aĭ și D-ta un duel? Nu mi-ai spus.

Klapatinsky. Un adevărat cavaler nu vorbesce de duelurile sale.

D-na Clitan. Cum mi-l spuseși dar?

Klapatinsky. O nebăgare de sémă.

D-na Clitan. Dacă ne-ai spus atâta, mai spune-ne și numele domnișórei.

D-na Brădescu. Sciă că nu-ĭ fiica mea. Ea a fost crescută la călugărițe. Pentru femeĭ educațiunea morală este comóra cea mai mare.

Klapatinsky. D-șóra Profira este un model de virtute; cu tóte aceste duelul meu s'a iscat pentru dênsa.

D-na Brădescu. Pentru fiica mea!

D-na Clitan. Auđi d-ta!?

D-na Brădescu. Cum sê póte?

Klapatinsky. Fórte ușor. D-șóra Profira e frumósă și adorată de mulți, cari sê iaă la întrecere.

D-na Brădescu. (Cu bucurie). Da, da.

Klapatinsky. Unul din acești adoratori e și potrivnicul meu.

D-na Brădescu. Cine-î? De sigur baronul. . .

Klapatinsky. Ba.

D-na Brădescu. Orî căpitanul de husari. . .

Klapatinsky. Nicî acela.

D-na Brădescu. Atuncî va fi deputatul. . . .

Klapatinsky. Nicî unul din aceștia. Este un tînăr sosit astăđi. Studentul Ionel.

D-na Brădescu. (Desilusionată). Ionel!

D-na Clitan. Un student!

D-na Brădescu. Fiica mea îl cunósce de mică. Au copilărit împreună. Atâta tot.

Klapatinsky. Cât pentru Ionel, te asigur, dómnă, că nu-î numai atâta. E amarezat grozav.

D-na Clitan. Dragostea studentéscă e fórte strașnică. D-le conte, ești în primejdie mare. Aî un rival înfricoșat.

D-na Brădescu. În loc de a râde, dómnnă, ai face mult mai bine să-ți păzesci reputația. Tótă lumea de-aicea scie, că duelul dintre Dumbrăvescu și Dușan se face din pricina d-tale.

D-na Clitan. Ei, ș'apoî? Dacă pentru fica d-tale se pot bate doi bărbați de-atâta importanță....

Klapatinsky. (Tăindu-i vorba). Mă rog, dómnnă....

D-na Clitan. (Continuând). Nu pricep de ce să fie oprit așa ceva pentru mine? Sunt văduvă, liberă....

D-na Brădescu. Dar usezi prea mult de libertatea D-tale.

D-na Clitan. Spune-mi un singur cas!

Klapatinsky. (A parte). Un duel de dame. (Tare).
Îmi dați voie să mă retrag. (Eșind, a parte). N'au
trebuință de secundanți. (Ese).

SCENA XVII.

D-na Clitan și D-na Brădescu.

D-na Clitan. Un singur cas, Dómnnă!

D-na Brădescu. Bine. D-ta ai voit. Să-ți spun dară! Nu te-ai mulțumit cu un adorator, ți-a trebuit și al doilea. Dușan, primul favorit, a fost dat la o parte, când s'a ivit al doilea, Dumbrăvescu, care ți-a părut — scurtă vorbă — mai bogat. Acela, insultat în sentimentele sale de om cinstit, a provocat pe fericitul înlocuitor, creșând, că acesta

este de vină, în loc de a-ți cere socotélă d-tale, pentru că ți-ai ris de dênsul.

SCENA XVIII.

Aceleași și Pantelimon.

Pantelimon. M'am grăbit să vin, căci Klapatinsky m'ă spus c'aveți trebuință de mine.

D-na Clitan. Prea bine! Acéstă Dómnă imi aruncă nisce insulte.

D-na Brădescu. Insulte? Ascultă, D-le Pantelimon! Dar n'ai spus chiar D-ta cauza duelului dintre Dumbrăvescu și Dușan?

Pantelimon. Ba da.

D-na Brădescu. Prin urmare, dómná, iată constat, că ce-am spus a fost adevărat. Acum vă las să vă rëfuiți împreună. Asta e tréba D-vóstre. Nu mă privesce. (Ese).

SCENA XIX.

D-na Clitan și Pantelimon.

D-na Clitan. Ce-ai făcut ér?

Pantelimon. Eū ți-am vrut binele.

D-na Clitan. De ce te amesteci în trebile mele? Da nu-ți cunoscí obiceiul nenorocit, că de câte-orî vreai să faci cuiva un bine, tot-déuna îi causezi un rău și mai mare? Nu ți-am spus, că ești un meșter-strică?!

Pantelimon. Eă nu sciă ce rău ți-am făcut. Contrar, mă felicitez de combinațiunea ingenioasă. Sunt de părere, că o să iasă totul bine. Așteptă sfârșitul!

D-na Clitan. Sfârșitul se póte vedé încă de acumă. Mă vor părăsi amendoi și eă am să rămân de rîsul lumii.

Pantelimon. Las că dreg eă totul. Véd că vine Dumbrăvescu; du-te, să vorbesc cu el singur.

D-na Clitan. Bine. Dar isprăvesce 'n sfârșit cu surprinderile. (Ese).

S C E N A XX.

Pantelimon, apoi Dumbrăvescu.

Pantelimon. (Singur). Acum să te véd ce sciă, Pantelimóne!

Dumbrăvescu. (Vine mânios). Ce va să ăică purtarea ta, frate Pantelimóne? Pretutindine răs-pândesci svonul, că m'am logodit cu D-na Clitan.

Pantelimon. Nu-ă adevărat? Eă așa am gândit, vedându-vé conversând atât de intim. Décă n'ăi avut scop serios, n'ar fi trebuit să te porți așa, ca lumea să creăă, că sunteți logodiți. Aă compromis-o grozav. Acuma, ești dator să-ă aperi onórea.

Dumbrăvescu. Eă am compromis-o? De unde? Dar n'ăm făcut decât m'am plimbat nișel cu ea 'n parc, unde m'ăi presintat, lăsându-ne singuri.

Pantelimon. Atâta e destul, pentru ca lumea de-aice să aibă temeiū a șopti fel de fel de presumpțiuni... În sfârșit, chiar de-ar fi adevărat ceea ce se spune din gură 'n gură, n'ai avé decât să te felicitezi.

Dumbrăvescu. Da, da. O cunosc de mult; de când era fată și eū flăcăū. Mî-a plăcut fórte, însă fiind sărac, n'am cutezat să mă apropiū. Îmî place și acuma; și de n'aș fi vedūt pe d-șóra Brădescu....

Pantelimon. Om cu minte și astfel de idee! Să nu fie cu supărare, i'ai putea fi tată.

Dumbrăvescu. A! nu!

Pantelimon. Să vedem! Tu ai 36 de ani...

Dumbrăvescu. Protestez. Numai 35.

Pantelimon. Bine. Ea însă abia a trecut de 15.... Ș'apoī, m'am informat, zaraful acela nu-ī bogat de loc; ceea ce veđi aicea, nu-ī decât un șiretlic meschin spre a câștiga fetei o partidă bună.... Despre nepóta mea Olga nu se cade să-ți vorbesc tocmai eū. Veđi însuți, că ți-s'ar potrivi mai bine; nu e o copilă ușuratică, e casnică și ea singură-și îngrijesce moșia...

Dumbrăvescu. Eū nu caut avere, dar dacă tocmai are... (repede) Cât e de mare moșia?

Pantelimon. (A parte). Cât să spun óre? (Tare). Peste dece miī de pogóne. Pămēnt în Bănat. De prima calitate.

Dumbrăvescu. Dece mii de pogone! . . . Voiă vedea

Pantelimon. Gândește-te ș'apoi decide curênd, căci vêduva are mulți pețitori și-ar fi păcat s'o scapî. Eū mē duc. (Eșînd, a parte). Să spun Olghii vestea bună. (Ese).

SCENA XXI.

Dumbrăvescu și Ionel.

Dumbrăvescu. (Singur). Peste de ce mii de pogone în Bănat! Nu-î glumă. Dar Profira e tîneră și încântătoare

Ionel. (Întrînd, zărește pe Dumbrăvescu; a parte). Unchiu-meū!

Dumbrăvescu. Dar tu ce cauți aicea? Era mai bine să fi rămas acasă și să te fi pus pe studiū, ca să poți trece esamenul.

Ionel. Nu mai vreaū să 'nvăț.

Dumbrăvescu. Vrei să rămâi o gură-cască?

Ionel. Unchiule, nu mē insulta, c'am să uit cine ești.

Dumbrăvescu. Dēū, dēū!

Ionel. Eū nu mai sunt băiat, ci bărbat și nu mai sufer nicī o insultă.

Dumbrăvescu. Bărbat cădūt la bacalaureat.

Ionel. Nicî D-ta nu l'ai luat și totuș ești bărbat. E bine, amêndoî bărbați, cari scim s'aprețuim importanța cestiunilor de onóre, te 'ntreb . . .

Dumbrăvescu. Amêndoî bărbați! Sciî că-i cu haz, băete.

Ionel. Nu-î de rîs. E lucru serios, fôrte serios. Spune-mî cu ce gînd te-ai apropiat D-ta de domnișóra Brădescu?

Dumbrăvescu. Orî cu ce gînd. Nu-î de nasutěu să sciî.

Ionel. Eũ vreaũ.

Dumbrăvescu. Abia țî-aũ mijit mustețile și vorbescî de fete!

Ionel. Eũ nu vorbesç de fete, ci numai de domnișóra Profira Brădescu, pe care o iubesc din tot sufletul și pe care vreaũ să o iaũ de soție.

Dumbrăvescu. Mai bine țî-ai învęța lectiile, decăt să te ocupî de dragoste și de 'nsurătóre, băețandru ce ești. Dar îți scot eũ gărgăuniî din cap!

Ionel. Mai bine mor, de cât să nu fie a mea.

Dumbrăvescu. Mofturî copilărescî! Nu va fi.

Ionel. Vreaî s'o iaî D-ta? Nu te las. Te opresc.

Dumbrăvescu. Dęũ! Cum?

Ionel. Cu arma 'n mână. Viũ, nu te las să-mî răpescî fericirea. Te provoc la luptă crâncenă. Unul din noi are să rêmână pe teren.

Dumbrăvescu. Da fugi din cale, măi și nu mai face atâta gălăgie, că ți-oî da un bobârnac. (Sare spre el; Ionel fuge, Dumbrăvescu după el, și es amêndoî).

S C E N A XXII.

Ionel, apoî Pantelimon.

Ionel. (Întorcându-sê pe dincolo repede). D-nia-luî mă ia ș'acuma drept băiat; dar o să vađă 'n curênd ce sunt. (Plécă iritat).

Pantelimon. Nu te grăbi! Am să-ți spun ceva interesant.

Ionel. (Oprindu-sê). Spune, mă rog, iute. N'am timp de zăbovit. O afacere de onóre mă zoresce!

Pantelimon. Sciũ.

Ionel. De unde?

Pantelimon. Eũ sciũ tóte. D-ta ai venit aici atras de dragoste. Iubesci pe d-șóra Brădescu.

Ionel. Domnule

Pantelimon. Staî să-ți spun, că nu mă mir de loc. E fórte drăguță . . .

Ionel. Și dênsa mă iubescce asemenea

Pantelimon. Staî să-ți spun ce vreaũ. Care va să đică vê iubiți amêndoî. Aveți însă o pedecă grozavă; mama ei sê opune.

Ionel. Da, da.

Pantelimon. E bine, eũ vreaũ să-ți arêt calea de scăpare. Fugi cu ea!

Ionel. A! ce te gândesci? Ea ar refusa propunerea asta.

Pantelimon. Decât să fie silită să se mărite după altul, va preferi să fugă cu D-ta. N'avea témă; mă duc eu însu-mi s'o rog. Sunt sigur de succes. Nu întâia-ora fac asta. D-ta n'ai decât să îngrijesci de-o trăsură, cu care de-seră, la 7, s'o aștepți la podul Cernei. Haide, du-te!

Ionel. Îți mulțumesc. Am să fiu acolo. (Ese).

SCENA XXIII.

Pantelimon singur.

Ce țî-e cu omul tînăr! El crede 'ndată tot ce-î place. Gândesce c'am să mă țin de vorbă. Aș! Fata n'are să scie nimic, căci nu mî-e scopul să fac scandal, ci numai să depărtez băiatul de-aici, ca să feresc societatea de eventualele neplăceri și dueluri, ce ar stêrni. Un om care dirigează fluctuațiile vieții sociale, trebuie să țină sémă de tóte. Sunt meșter în d'al-de aste. . . Hahaha! Cum o să rîdă societatea. Mă duc să povestesc prietenilor. (Ese).

SCENA XXIV.

D-na Clitan și Dumbrăvescu.

Dumbrăvescu. Dómnă, te rog să stăm nițel în locul acesta, unde te-am revêdut întâia óră! Și

dă-mi voia să-ți fac o declarație și 'n urmă să-ți cer răspunsul.

D-na Clitan. (A parte). În sfârșit! (Tare). Mă rog.

Dumbrăvescu. Declarația mea e scurtă: Dómnă, te iubesc și te rog să-mi fii soție! Acum îți cer răspunsul.

D-na Clitan. Declarația și cererea D-tale pe cât mă onorează, pe atât îmi vin pe neașteptate. Sunt în perplesitate. Nu știu ce să-ți răspund. Unchiul mî-a vorbit mult de D-ta; că ești bun, foarte bun.

Dumbrăvescu. Pot să sperez ?

D-na Clitan. N'am vrut să mă mărit nici odată. D-ta însă mî-ai clătinat acésta hotărîre.

Dumbrăvescu. Prin urmare.....

D-na Clitan. Te rog să-mi lași nițel timp de cugetare.

Dumbrăvescu. Cât ?

D-na Clitan. Cel puțin — ștece minute.

SCENA XXV.

Aceiași și **D-na Brădescu, Pantelimon și cont. Klapatinsky.**

Pantelimon. (Întrînd repede). Păcălélă ca asta n'a mai mâncat nimeni.

Dumbrăvescu. Ce ?

Pantelimon. Viu tocmai din parc, unde am povestit-o tuturora, stîrnind un rîs general. Cum nu? Ionel, care era să tulbure liniştea vieţii noastre sociale, a şters-o. Eū l'am expedit.

D-na Brădescu. Prea bine.

Dumbrăvescu. Dar cum?

Pantelimon. I-am dat sfatul să fugă cu D-şóra Profira.

D-na Brădescu. Ce fel! Ai cutezat să faci asta? Şi nu te-ai gândit la mine, la numele şi la onórea familiei noastre?

Pantelimon. Ba da ş'am fost sigur, că o domişórá atît de bine crescută

D-na Brădescu. La călugăriţe.

Pantelimon. . . .şi la casa părintéscă, sub îngrijirea mumei sale, ar refusa cu dispreţ astfel de propunere.

D-na Brădescu. Sē 'nţelege. Comóra cea mai scumpă a unei fete este purtarea sa morală.

Pantelimon. Nici Ionel n'a cređut asta. De aceea i-am spus, că am să vorbesc eū cu d-şóra.

D-na Brădescu. D-ta?

Pantelimon. Vorbă să fie! I-am spus numai ca să-l îndemn şi mai tare. El a cređut şi s'a dus fericit să 'ngrijéscă de trăsură, cu care de-séră la 7, să aştepte la podul Cernei pe d-şóra. Acolo însă are să găséscă pe baba Tudora, îmbrăcată frumos

și acoperită cu vël la față, pe care am oprit-o să nu grăescă nici un cuvânt. La întunec, el va îmbrățișa-o cu dragoste, grăbindu-se să pornescă. Pe drum apoi o să afle c'a fost păcălit; dar aici, sunt sigur, n'are să se mai întorcă, știind bine, că un hohot de rîs l'ar întâmpina de pretutindenî. Nu-i așa, că-i un plan genial?

D-na Brădescu. Ba da. Îți mulțumesc. Ești un om isteț.

Pantelimon. Mă pricep eu la d'al-de aste.

SCENA XXVI.

Aceiași și o servitoare.

O servitoare. O scrisore d-nei Brădescu dela domnișóra.

D-na Brădescu. Ce scrisore?

Servitoarea. Mî-a dat-o când a pornit.

D-na Brădescu. Când a pornit! Unde? (Apucă scrisóra și o cetesce iute).

Servitoarea. Nu știu unde. A venit un domnișor ș'acela a petrecut-o.

D-na Brădescu. (După ce a cetit scrisóra, o scapă din mână și leșină în brațele lui Pantelimon). A! sfinte Hara-lampie!

D-na Clitan. Ce-i?

Klapatinsky. (Ia scrisóra de jos și i-o dă d-nei Clitan). Poftesce și deslégă ghicitóra.

D-na Clitan. (Citesce). „Scumpă și adorată mamă! Vădând că mă silești să mă mărit după acela, pe care n'am ochi să-l văd, am preferit să fug cu acela, care mi-î drag. Sciū că ți-am făcut durere și supărare, sper însă în Dumnezeu, că mai târziu mă vei ierta și vei aproba și tu hotărîrea mea, că mai bine m'am expus criticei lumii, decât să mă fi angajat la o viață vecinic nefericită, care și ție ți'ar fi cauzat numai remușcare și lacrimi nesfîrșite. Scumpă și unică mamă, iertă-ne cât mai curînd, ca Ionel și eu să putem veni cât mai în grabă a ne proșterne la picioarele tale, implorându-ți binecuvîntarea! A ta, pînă la mörte iubitöre fiică, Profira“.

Pantelimon. (A parte). Ștregarul! Da rău m'a păcălit!

D-na Brădescu. (Trezindu-să). Ce rușine!... Îmi vine să mor.

Dumbrăvescu. Calmază-te, Dómnă!

D-na Clitan. Ascultați, mai este și un Post-scriptum.

Klapatinsky. Să 'nțelege. Scrisórea femeieică trebuie s'aibă și un post-scriptum. (D-nei Clitan). Îmi dați voie să-l citesc eu? În scrisorile femeiesci mai cu sémă post-scriptumul mă încântă.

D-na Clitan. Iată. (Îi dă scrisórea).

Klapatinsky. (Privind semnătura). Acesta e scris de Ionel. (Cetesce). „P. S. În momentul plecării mele pe

calea fericirii, mă cređ dator să mulțumesc d-lui Pantelimon, că m'a dat sfatul bun și că m'a încurajat să fug cu Profira. Fără acela n'aș fi îndrăsnit. Îi cer însă scusele, că n'am putut să primesc oferirea, ca să îndemne însuși d-sa pe scumpa mea Profiră să vie cu mine. Asta am făcut-o numai pentru cuvântul, că nu l'am putut expune unui eventual refus. Am riscat dar însu-mi să fac acésta. Ionel“.

Pantelimon. Și încă-și bate joc, pungașul.

D-na Clitan. N'ai de ce-l înjura. El n'a făcut decât ce l'ai învățat. Ți-a fost un ucenic ascultător, meștere. Bucură-te!

Pantelimon. I-aș suci grumazul de l'aș putea prinde.

D-na Brădescu. D-le Pantelimon, restitue-mi onórea seú mă omor! Ce are să ăică bărbatu-meú!

Pantelimon. Cine ar fi cređut! O domnișórá atât de bine crescută, la călugărițe.

D-na Clitan. Și sub ocrotirea unei mame atât de virtuóse!

D-na Brădescu. Nu mă insultați! Vă rog aveți milă de mine!

Klapatinsky. (A parte). Dar eú cum rămân cu serenada!

Pantelimon. Am vrut să fac bine...

D-na Clitan. Și ca totdeauna, ai isbutit rău. Nu ți-am spus, că ești un meșter-strică?

Dumbrăvescu. Să lăsăm incriminările! (D-nei Brădescu). Ne dați voia să vă petrecem acasă?

Pantelimon. Ș'apoi dreg eu, n'avea témă!
(Es toți, afară de D-na Clitan).

SCENA XXVII.

D-na Clitan singură.

I-am cerut timp de cugetare, deși puteam să'î răspund numai decât, că primesc; însă n'am voit să vadă, că consimțesc așa iute.... Unchiul mi-l laudă grozav, că-î un om bogat și bărbat distins.... E văduv și n'are copii, căci nu mi-a vorbit de ei. De-ar avea, de sigur îmi spunea, căci este un om corect... (Pausă). Dar eu spusu-i-am, că am acasă trei fete?! Nicî nu i-oî spune până după logodnă.... Trei fete! A îngriji de ele, nu-î glumă. De-acum 'nainte însă voi purta mai ușor greutatea asta. Voi avea bărbat, care mi-a da mână de ajutor. Dumbrăvescu este un om de inimă și n'am decât să mă felicitez.... De-o-camdată însă am să mă feresc ca de foc, nu care cumva să afle și el că am trei fete... Acésta mi-ar spulbera toate speranțele, căci i-ar trece pofta să mă ia..... (Privind în afară). Hah! Dumneșeule! Ce vîd! Fetele mele aici!

SCENA XXVIII.

D-na Clitan și Lina, Tița, Mimi.

Lina }
Tița } (Vin fuga). Mamă! (Sărind de gât Dómnei
Mimi }

Clitan, îi sărută mâna cu căldură).

D-na Clitan. (Speriată). Cum ați venit aici?

Mimi. Cu mătușa Evelina.

Tița. Nu voia să vină, sërmana, căci n'avea parale, până ce n'am asigurat-o, că vom plăti drumul și pentru ea.

Lina. Ba i-am mai dat ș'o rochie de-a ta, căci n'avea ce îmbrăca.

Tița. Ce n'am fi dat noi bucuros, numai ca să te putem vedé!

Mimi. Ni s'a urit grozav fără tine, mămică dragă.

D-na Clitan. Nu v'am scris să fiți pe pace, că 'n curênd am să mă re'ntorc!

Tița. Ba da. Însă n'am mai putut de dor. De aceea, cu cea mai mare bucurie ți-am primit depeșa.

D-na Clitan. Ce depeșă?

Tița. Prin care ne-ați chemat aici. O! dulce mămulică, ce fericite ne-ați făcut! Îți mulțumim. (Îi sărută mâna).

Lina. Și eă. (Îi sărută mâna).

Mimi. Și eă. (Îi sărută mâna).

Lina. Dar tu parî indispusă. Ești bolnavă ?
Póte de aceea ne-ai depeșat ?

D-na Clitan. De ce depeșă îmi vorbiți voi ?

SCENA XXIX.

Aceleași și Pantelimon.

Pantelimon. Eă le-am telegrafiat în numele
tău, voind să-ți fac o surprindere plăcută.

D-na Clitan. D-ta ? Dar câte pacoste sunt în
lume, tot D-ta trebuie să le faci ?

Pantelimon. Pacoste, pentru că-ți aduc fetele
să se bucure și ele la actul ce ai să-l închei !

D-na Clitan. În sfârșit, mî-a răsărit și mie
sórele ! Dumbrăvescu mî-a cerut mâna și tocmai
acuma îl aștept să vie după răspuns. El gândesce,
că sunt veduvă fără copii și D-ta îmi aduci fetele
chiar în clipa asta, să le vadă și să-î trecă de
însurătóre !

Lina. Mama se mărită ! (A parte). Și eă gân-
diam c'a găsit o partidă pentru mine.

D-na Clitan. Da, scumpele mele; mă mărit.
Dar numai pentru voi, ca să vă pot cresce mai
ușor.

Pantelimon. Vedeți ce mamă bună aveți; cum se jertfesc pentru voi!

D-na Clitan. Nu e timp de glumit. Dacă ai stricat, drege; du fetele unde-va, să nu le vadă Dumbrăvescu și să-mi perd norocul tocmai în pragul succesului.

Pantelimon. Le duc acasă la tine. Haid, fetelor cu mine.

D-na Clitan. Iute, iute!

Pantelimon. Dacă m'ar vedea cine-va cu ele, am să spun că-s — mătușele mele. Haid!

Mimi. Eū sunt curiosă să ved pe logodnicul mamei.

Tița. Și eū.

Lina. Lăsați-mă cel puțin pe mine aici, că dór' nu sunt atât de ursuză să se sperie de mine.

D-na Clitan. Nu se póte. Haid porniți! Nu zăboviți atâta, că Dumbrăvescu póte să vie în tótă clipa.

Pantelimon. Înainte, fetelor!

D-na Clitan. (Privind în afară). E târziu. Dumbrăvescu vine. Sunt perdută. Veți, nenorocitul, ce mi-ai făcut!

Pantelimon. Lasă că dreg eū. Haid fetelor ascundeți-vă iute după stélpii aceștia, să nu vă vadă nimeni. (Lina, Tița și Mimi se ascund după stélpi). Așa.

Ș'apoi să nu cutezați a vă mișca de acolo, ori a grăi vr'un cuvîntel.

Lina. Nu, nu. N'aveți frică!

D-na Clitan. Tacî că vine!

Tița. Eū nu grăesc nicî o vorbă.

Mimi. Nicî eū.

Pantelimon. Dar acum tăceți. (D-nei Clitan). Veđi c'am dres. Acum póte să vină D-nia-luî.

D-na Clitan. Iată-l că și vine.

Pantelimon. Eū rămân aici să păzesc fetele, ca nu cum-va vre-una să primejduescă succesul.

SCENA XXX.

Aceiași și Dumbrăvescu.

Dumbrăvescu. Dómnă, terminul a expirat; am venit să-ți cer răspunsul.

Mimi. (Scotēndu-și capul de după stēlp). Uf! ce barbișon! (Sē retrage iute).

Dumbrăvescu. (Privind într'acolo). Par' c'am auđit o voce.

Pantelimon. (Sărinđ înaintea stēlpului, după care e ascunsă Mimi, îl acopere cu corpul și face la spate cu mánile semn fetei să tacă). O fi fost vr'un ștregar trecător. N'ai crede ce de ștregarî sunt aici.

D-na Clitan. Domnule Dumbrăvescu, timpul de cugetare ce ți-am cerut, a fost prea scurt.

Dumbrăvescu. Promisiuni mari nu vă pot face; dragostea și stima mea însă vor tinde a-ți face viața fericită.

Tița. (Scoțându-și capul). Frumos om! (Să retrage iute)

Dumbrăvescu. (Privind într'acolo). Par'că iar am aușit ceva.

Pantelimon. (Sărind înaintea stêlpului, care ascunde pe Tița, îl acopere cu corpul său și face semn cu mâinile la spate să tacă). O fi vr'o domnișoră, care a vădut trecând un oficer. N'ai ce te mira; uniformă totdeauna cuceresce.

D-na Clitan. Domnule Dumbrăvescu, fiind-că timpul de cugetare a fost scurt, am hotărît iute. Iată răspunsul meu. (Îi întinde mâna).

Dumbrăvescu. (Îi ia mâna ș'o sărută). Prin urmare suntem logodiți.

Pantelimon. Iar mie nu-mi rămâne decât să vă felicitez.

Lina. (Scoțându-și capul). Bravo, mamă. (Vrea să se retragă iute, iar Pantelimon sare înaintea stêlpului, dar e târziu, căci Dumbrăvescu o zărește).

Dumbrăvescu. Mamă? Cui ai vorbit, domnișoră?

D-na Clitan. Mie. Am uitat să-ți spun, că sunt mamă.

Dumbrăvescu. (Surprins). Ah!

D-na Clitan. Cred că descoperirea asta nu alterează întru nimic vorba ce ne-am dat.

Pantelimon. (Luă Dumbrăvescu). A fi mamă, frate, este vocațiunea cea mai sublimă.

Dumbrăvescu. (Zăpăcit). Să 'nțelege, să 'nțelege.

D-na Clitan. Lino, vin' aici!

Lina. (Se apropie și face un compliment lui Dumbrăvescu).
Sărut mâna.

Dumbrăvescu. (O sărută pe frunte). De acum înainte ești am să-ți fiu tată.

Tița. (Fugind la Dumbrăvescu). Și mie!

Dumbrăvescu. Și tu, dragă! (Adresându-se domnei Clitan). Care va să țină, două fete!

D-na Clitan. Mai am una. Mimi, unde ești?

Mimi. (Alergând la ea). Aici!

Dumbrăvescu. (Ducându-se la stălpă, caută de-a rândul pe la toți). Mai este vr'una? Să poftescă toate, ca să ne cunoșcem!

D-na Clitan. Nu mai am altele. Numai aste trei. Te-ai supărat, nu-ți așa?

Dumbrăvescu. De loc!

D-na Clitan. Să mă crezi că sunt bune, ascultătoare și modeste.

Pantelimon. Ca mama lor.

Dumbrăvescu. Îmi pare bine, căci așa am nădejdea, că se vor înțelege cu ale mele.

D-na Clitan. (Mirată). Ai și d-ta fete?

Dumbrăvescu. Da. Și ești am uitat să spun. Cred însă că nu te superi și că această descoperire

n'are să altereze vorba ce ne-am dat. Ş'ale mele sunt bune şi modeste.

D-na Clitan. Câte-s?

Dumbrăvescu. Trei.

D-na Clitan. (Şovăind, se sprijină de Pantelimon). Trei!

Pantelimon. (Ei). Ce spor dela Dumneţeu! Ai avut numai trei fete şi acuma de-odată s'aũ făcut şése. Cred însă că norocul se va opri la numărul acesta.

D-na Clitan. Şése fete! (La parte). În loc să mă mântuesc de cele trei, am mai căpëtat încă atâtea.

Pantelimon. Cel puţin vei avé prilejul să probezi ce femeie sdravănă eşti!

SCENA XXXI.

Aceiaşi şi cont. Klapatinsky.

Klapatinsky. (Întrând repede). Auđit-aţi noutatea cea mare? Duşan se logodesce mâne cu o Sêrbă dela Panciova. Ea face o partidă bună, căci Duşan e un burlac bogat. Îl cunosc bine de acasă.

D-na Clitan. (Încet lui Pantelimon). Burlac bogat! Şi D-ta mi l'ai înstrăinat!

Pantelimon. Sê logodesce! Cunosc povestea asta încă din anii trecuţi. De s'ar fi logodit de atâtea-orî, de câte-orî a scos vorba, acuma ar avé o sumedenie de logodnice..... În sfêrşit, trăescă cu bine..... (D-nei Clitan şi lui Dumbrăvescu). Vouë v'a rêsărit sórele fericirii. (A parte). Sóre cu plóie!

SCENA XXXII.

Aceiași și D-na Brădescu.

D-na Brădescu. (Întrând repede). D-le Pantelimon! Ce-ai făcut? ce-ai făcut!? Haide, adă-mi fata, că mor de rușine!

Pantelimon. (A parte). Să-î dau fata. Par' că asta ar fi așa de ușor! (Tare). Ț-am spus că dreg eă.

D-na Clitan. (D-nei Brădescu). Sciî că unchiul drege tóte așa de bine!....

SCENA XXXIII.

Aceiași și Ionel cu Profira.

Profira. (Alergând la mamă-sa). Iertare, mămico, iertare! (Cade 'n genunchi înaintea ei și-î sărută mânille).

Ionel. (Fórte abătut și smerit). Afurisitul de birjar! În momentul plecării, a cerut plata înainte și cum n'aveam nici un gologan, n'a voit să ne ducă..... ș-am fost siliți să ne întórcem!

Pantelimon. Birjar cum se cade. Am să-î dau un bacșiș bun!

Ionel. (Apropiindu-se de d-na Brădescu). Ș-acum nu-mi rămâne decât o datorie de împlinit. Cer mâna Profirei.

Dumbrăvescu. Nătărăule! (D-nei Brădescu). După cele întemplate, nu i-o mai poți refusa. Dar cu condiția, ca întâi să-și ia bacalaureatul.

Ionel. (Îngrozit). Bacalaureatul? Bine, pentru Profira fac și asta.

Dumbrăvescu. Ș'apoî la anul logodna.

D-na Brădescu. O să vedem.

Klapatinsky. (A parte). Mojică de țigană, cari mi-ați cerut paralele 'nainte, nu mai am trebuință de voi, nu mai fac serenadă.

Pantelimon. Tot eă am făcut și căsătoria asta.

(Cortina).

Honorarele indicate s \ddot{e} pl \acute{a} tesc pentru edi \acute{t} ia prim \acute{a} , \acute{i} naintea epuis \acute{a} r \acute{i} i c \acute{a} reia, autorul nu are voie a \acute{s} i sc \acute{o} te piesa \acute{i} n bro \acute{s} ur \acute{a} . — La o eventual \acute{a} a II-a edi \acute{t} ie s \ddot{e} va stabili \acute{s} i pl \acute{a} ti un honorar deosebit autorului, — neput \acute{e} ndu-s \ddot{e} face o a doua edi \acute{t} ie f \acute{a} r \acute{a} \acute{i} nvoirea special \acute{a} a acestuia.

Libr \acute{a} ria proprietar \acute{a} nu are drept de-a pretinde *nici un honorar special de reprezenta \acute{t} ie pe scen \acute{a} a piesei tip \acute{a} rite*, din partea nim \acute{e} ru \acute{i} din \acute{t} erile locuite de Rom \acute{a} ni; *cu at \acute{a} t mai pu \acute{t} in* i-s \ddot{e} d \acute{a} acest drept societ \acute{a} \acute{t} ii pentru crearea unui fond de teatru rom \acute{a} n sau *autorului piesei*.

Libr \acute{a} ria-proprietar \acute{a} s \ddot{e} oblig \acute{a} a da din fie-care bro \acute{s} ur \acute{a} a Bibliotec \acute{i} i teatrale c \acute{a} te 30 exemplare comitetului societ \acute{a} \acute{t} ii pentru crearea unui fond de teatru rom \acute{a} n, din car \acute{i} 20 \acute{i} i compet autorului, \acute{e} r' de 10 exemplare va dispune comitetul.

DIN

BIBLIOTECA TEATRALĂ

aŭ apărut până acum următoarele broșuri :

Prețul :

- Nr. 1.** Sóre cu plóie, comedie
într'un act de *Iosif Vulcan* 20 cr.
- Nr. 2.** Idil la țară, comedie în-
tr'un act, localisată de *Maria*
Baiulescu, după Juin și Flerx 20 cr.
- Nr. 3.** Biletul de tramvai, co-
medie într'un act de *Gr.*
Mărunțeanu 15 cr.
- Nr. 4.** Un om buclucaș, comedie
într'un act, localisată de
Maria Baiulescu, după M.
Michel și Labiche 20 cr.

